Katowice, dnia 28 maja 1936.

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Nr. 5.

TREŚĆ:

Poz.: str.

75.—Komunikat Administracji Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego w sprawie nowego cennika prenumerat i pojedynczych egzemplarzy wydawnictw urzędowych Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego 90

76.—Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1936 r. o komisjach lekarskich dla funkcjonarjuszów państwowych. (Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 17 z dn. 5. III. 1936 r. poz. 150) . 90

77.—Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 marca 1936 r. o urlopach wypoczynkowych nauczycieli szkół rolniczych. (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z dn. 24. IV. 1936 r. poz. 36) 93

Okólniki Min. W. R. i O. P.:

78.—Nr. 27 z dnia 26 marca 1936 r. w sprawie sklepików szkolnych 93

79.—Nr. 45 z dnia 19 maja 1936 r. o opłatach stemplowych od duplikatów i odpisów świadectw szkolnych 94

Zarządzenia:

80.—w sprawie utrzymywania czystości i porządku w szkołach 95

81.—w sprawie przechowywania akt w Inspektoratach Szkolnych i Dyrekcjach szkół średnich 95

82.—w sprawie trybu urzędowania w dyrekcjach szkół średnich 95

83.—w sprawie ćwiczeń polowych i obozów letnich p. w. 95

84.—w sprawie ochrony turystyki 96

85.—o wytycznych programu pracy kół szkolnych Ligi Morskiej i Kolonjalnej 96

86.—Konkursy na stanowiska kierowników szkół 97

Komunikaty:

87.—o likwidacji prywatnej szkoły przy Zakładzie Św. Józefa w Mikołowie 97

88.—o wycieczkach do lasów w dobrach księcia v. Pless 97

89.—w sprawie wakacyjnych kursów wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powsz. 98

90.—w sprawie wakacyjnych kursów wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących zakładów kształcenia nauczycieli i średnich szkół zawodowych . 99

91.—w sprawie kursu przeszkolenia higienicznegodla nauczycielstwa szkół powszechnych . 100

92.—o wycieczce do Danji i Szwecji 101

93.—w sprawie unieważnienia pieczęci szkolnej 101

94.—o wydawnictwie Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy p. t. „Jak zwiedzać Warszawę" 101

95.—o filmie p. t. „Straszny Dwór" 101

96.—o warunkach przyjęcia do Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na studjum 3-letnie wych. fiz. w roku 1936/37 . . 101

97.—o zaciągu ochotniczym w roku 1936 103

98.—w sprawie III Ogólno-Polskiego Zjazdu Pedagogicznego 104

99.—O wydawnictwach 105

Poz. 75.

KOMUNIKAT

Administracji Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego w sprawie nowego cennika prenumerat i pojedynczych egzemplarzy wydawnictw urzędowych Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

I. Prenumerata:

1. Z dniem 1. lipca 1936 obniża się roczną prenumeratę Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego z kwoty 24,— zł do kwoty 18,— zł (kwartalnie 4,50 zł).
2. Z dniem 1. kwietnia 1936, wprowadzono prenumeratę numerów Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego obejmujących dodatek: **Dział Administarcji Szkolnej, po ulgowej cenie 10 zł rocznie (kwartalnie 2,50 zł.)** Z prenumeraty tej winny w szerokiej mierze korzystać Magistraty i Gminy w celu dostatecznego zaopatrzenia szkół w dodatek Dział Administracji Szkolnej.
3. Prenumerata roczna Dziennika Ustaw Śląskich — wydanie polskie pozostaje niezmieniona tj. 18,— zł (kwartalnie 4,50 zł).
4. Prenumerata roczna Dziennika Ustaw Śląskich — wydanie niemieckie pozostaje niezmieniona t. j. 24,— zł (kwartalnie 6,— zł).

II. Pojedyncze egzemplarze:

1. Z dniem 1. maja 1936, cena za pojedynczy egzemplarz Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego o objętości do 12 stron druku wynosi 0,50 zł, ponad 12 stron druku 1,— zł.
2. Z dniem 1. kwietnia 1936 r. cena za pojedynczy egzemplarz Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego obejmujący dodatek Dział Administracji Szkolnej wynosi 1,— zł.
3. Z dniem 1. maja 1936 r. cena za pojedyncze egzemplarze Dziennika Ustaw Śląskich wydanie polskie wynosi 0,80 zł a numeru zawierającego ustawę skarbową 2,— zł.
4. Z dniem 1. maja 1936 r. cena za pojedyncze egzemplarze Dziennika Ustaw Śląskich wydanie niemieckie wynosi 1,20 zł.
5. Z dniem 1. maja 1936 r. podwyższa się o 50% cenę za pojedyncze egzemplarze Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego i Dziennika Ustaw Śląskich z lat ubiegłych. Rocznik poprzedzający każdy bieżący rok nie będzie zaliczany do lat ubiegłych.

Administracja Dziennika Ustaw Śląskich, Gazety Urzędowej Wojew. Śląskiego i innych wydawnictw urzędowych.

76.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 17 z dnia 5 marca 1936 r. poz. 150).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 lutego 1936 r.

o komisjach lekarskich dla funkcjonarjuszów państwowych.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) zarządza się co następuje:

§ 1. Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają artykuły ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160).

§ 2. Komisje lekarskie dla funkcjonarjuszów państwowych są powołane do wydawania oceny:

a) o trwałej niezdolności do służby w przypadkach, przewidzianych w art. 9 ust. 2, art. 11 i 44, oraz o tem, czy niezdolność ta spowodowana została przyczynami, przewidzianemi w art. 9 ust. 2;

b) o czasie powstania i o związku przyczynowym choroby (kalectwa) ze służbą państwową, w szczególności do oceny, czy choroba (kalectwo) powstała bez winy funkcjonarjusza i z przyczyn, wskazanych w art. 9 ust. 2;

c) o stopniu utraty zdolności zarobkowej w przypadkach, przewidzianych w art. 11 i 12;

d) o tem, czy śmierć nastąpiła z przyczyn, wskazanych w art. 9 ust. 2;

e) o zdolności do służby w przypadkach, określonych w art. 28 pkt. a) i art. 29 pkt. b);

f) o trwaniu nadal niezdolności do pracy zarobkowej i stopniu odzyskania zdolności do pracy zarobkowej (art. 39 ust. 1);

g) o zupełnej zdolności do służby w przypadkach, określonych w art. 39 ust. 2 i art. 40;

h) o potrzebie umieszczenia emeryta w zakładzie dla umysłowo-chorych (art. 42).

§ 3. Ustanawia się następujące emerytalne komisje lekarskie dla funkcjonarjuszów państwowych:

a) komisje lekarskie I instancji przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę) — dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowych z wyjątkiem funkcjonarjuszów, wskazanych w pkt. c);

b) komisje lekarskie II instancji przy urzędach wojewódzkich (Komisarjacie Rządu na. m. st. Warszawę) — jako odwoławcze od orzeczeń komisyj, wymienionych w pkt. a);

c) komisję lekarską I instancji przy Ministerstwie Opieki Społecznej — dla tych funkcjonarjuszów państwowych, których ich władza naczel-

na uzna za wskazane poddać badaniu przez tę komisję, a także w przypadkach, wymienionych w § 11 ust. (3);

d) komisję lekarską II instancji przy Ministerstwie Opieki Społecznej jako komisję odwoławczą od orzeczeń komisji, wymienionej w pkt. c).

§ 4. (1) Jeżeli przepisy rozporządzenia niniejszego nie stanowią inaczej, miejscową właściwość komisyj lekarskich określa w stosunku do:

a) funkcjonarjuszów państwowych pozostających w służbie — miejsce pełnienia służby;

b) funkcjonarjuszów zwolnionych ze służby — miejsce zamieszkania;

c) funkcjonarjuszów państwowych, zmarłych z przyczyn, wymienionych w art. 9 ust. 2 — miejsce ostatniego pełnienia służby.

(2) Władza zarządzająca badanie, może zwrócić się o zbadanie przez komisję lekarską, właściwą według miejsca pobytu osoby, mającej być badaną, jeżeli badanie przez właściwą komisję lekarską byłoby utrudnione spowodu obłożnej choroby danej osoby lub zmiany przez nią miejsca zamieszkania.

(3) Wojewoda (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę) nie może pozostawić bez uwzględnienia wniosku właściwej władzy o poddanie funkcjonarjusza państwowego lub emeryta badaniu przez komisję lekarską.

§ 5. (1) Badanie przez komisję lekarską funkcjonarjusza państwowego, pozostającego w służbie, zarządza ta władza służbowa, do której kompetencji należy przeniesienie funkcjonarjusza w stan spoczynku; władza naczelna może upoważnić do tego podległe sobie bezpośrednio władze.

(2) Badanie przez komisję lekarską funkcjonarjusza państwowego, zwolnionego ze służby, niebędącego uczestnikiem Państwowego Zakładu Emerytalnego, zarządza władza skarbowa, właściwa do rozpatrzenia jego praw emerytalnych.

(3) Badanie przez komisję lekarską funkcjonarjusza państwowego, zwolnionego ze służby, a będącego uczestnikiem Państwowego Zakładu Emerytalnego, zarządza ten Zakład.

(4) W przypadkach, wymienionych w art. 39 i 40, władza, o której mowa w ust. (2) lub Państwowy Zakład Emerytalny, zarządza badanie emeryta przez komisję lekarską w porozumieniu z władzą, właściwą dla powołania emeryta do służby czynnej.

(5) Ustalenie, czy śmierć funkcjonarjusza państwowego, niebędącego uczestnikiem Państwowego Zakładu Emerytalnego, nastąpiła z przyczyn, wymienionych w art. 9 ust. 2, zarządza na wniosek osób zainteresowanych władza skarbowa, właściwa do rozpatrzenia praw emerytalnych pozostałej po nim rodziny.

(6) Ustalenie, czy śmierć funkcjonarjusza państwowego, będącego uczestnikiem Państwowego Zakładu Emerytalnego, nastąpiła z przyczyn, wymienionych w art. 9 ust. 2, zarządza na wniosek osób zainteresowanych Państwowy Zakład Emerytalny.

§ 6. (1) Skład komisyj lekarskich jest następujący:

a) komisyj wymienionych w § 3 pkt. a) i b): przewodniczący — lekarz rządowy, powołany przez Ministra Opieki Społecznej na wniosek właściwego Wojewody (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę), członkowie — dwaj lekarze rządowi lub samorządowi, powołani przez wojewodę (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę);

b) komisji wymienionej w § 3 pkt. c): przewodniczący — lekarz rządowy i członkowie — dwaj lekarze rządowi lub samorządowi, powołani przez Ministra Opieki Społecznej;

c) komisji wymienionej w § 3 pkt. d): przewodniczący i dwaj członkowie, — lekarze rządowi, powołani przez Ministra Opieki Społecznej.

(2) W badaniu funkcjonarjusza państwowego przez komisję lekarską II instancji nie może brać udziału lekarz, który uczestniczył w badaniu tego funkcjonarjusza przez komisję lekarską I instancji.

(3) Jednocześnie z powołaniem przewodniczącego i członków komisyj lekarskich powołuje się ich zastępców w sposób, wskazany w ust. (1).

(4) Lekarzem rządowym w rozumieniu rozporządzenia niniejszego jest lekarz zatrudniony w administracji rządowej, lekarzem samorządowym — lekarz zatrudniony w administracji samorządowej.

§ 7. Komisje lekarskie II instancji powołane są do wydawania oceny w przypadkach, jeżeli po wydaniu orzeczenia przez komisję I instancji władza zarządzi ponowne badanie, lub jeżeli zainteresowany, dla którego wynik badania przez komisję lekarską I instancji wypadł niekorzystnie, wniesie odwołanie. W przypadkach gdy chodzi o ustalenie, czy śmierć funkcjonarjusza nastąpiła z przyczyn, wskazanych w art. 9 ust. 2, prawo odwołania służy wdowie, lub sierotom po zmarłym funkcjonarjuszu państwowym, o ile osoby te, w razie ustalenia takiej okoliczności, uzyskałyby prawo do pensji wdowiej lub sierocej. Jeżeli chodzi o osobę umysłowo chorą, prawo odwołania służy jej opiekunowi.

§ 8. W przypadkach, gdy zachodzi istotna potrzeba uzupełniających badań specjalnych, przewodniczący komisji przed wydaniem orzeczenia może kierować badanego do odpowiedniego specjalisty, zakładu leczniczego lub djagnostycznego, lub zapraszać na posiedzenia komisji lekarzy specjalistów z głosem doradczym.

§ 9. O zdolności do służby oraz o stopniu utraty zdolności do pracy zarobkowej komisje lekarskie orzekają na podstawie tabeli stanów chorobowych i skali wysokości utraty zdolności do pracy zarobkowej, załączonych do rozporządzenia niniejszego. *)

§ 10. Stwierdzenie czasu powstania i związku przyczynowego choroby (kalectwa) ze służbą oraz stwierdzenie, że choroba (kalectwo) powstała bez własnej winy funkcjonarjusza państwowe-

*) Załącznika nieprzedrukowano.

go, komisja lekarska opiera na wynikach badań i na aktach, które powinny być jej dostarczone przez władzę zarządzającą badanie, oraz na wskazaniach wiedzy lekarskiej.

§ 11. (1) W razie niemożności stawienia się funkcjonarjusza państwowego do komisji lekarskiej spowodu choroby obłożnej, stwierdzonej świadectwem lekarskiem, władza, przy której istnieje komisja lekarska, po wysłuchaniu opinji tej komisji rozstrzyga:

a) czy potrzebne jest stwierdzenie przez lekarza powiatowego lub innego, wyznaczonego przez tę władzę, niemożności stawienia się,

b) czy badanie ma być odłożone do innego terminu i jakiego,

c) czy też komisja lekarska ma się udać na miejsce pobytu funkcjonarjusza państwowego.

(2) W przypadkach potrzeby zbadania przez komisję lekarską funkcjonarjusza państwowego, przebywającego na leczeniu w szpitalu publicznym lub w innym zakładzie leczniczym, w którym mogą być leczeni funkcjonarjusze państwowi na rachunek Skarbu Państwa, a stan zdrowia tego funkcjonarjusza nie pozwala na dokonanie badań lekarskich przez komisję lekarską, komisja może wydać orzeczenie bez badania chorego na zasadzie opinji lekarza, kierownika szpitala publicznego lub innego zakładu leczniczego, aktów osobowych funkcjonarjusza oraz wskazań wiedzy lekarskiej.

(3) W przypadkach potrzeby zbadania przez komisję lekarską funkcjonarjusza państwowego, przebywającego zagranicą lub na terenie wolnego miasta Gdańska, orzeczenie wydaje komisja lekarska I instancji przy Ministerstwie Opieki Społecznej na podstawie opinji lekarza zaufania, powołanego przez przedstawiciela polskiego zagranicą (Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku).

(4) W razie odwołania od orzeczenia, określonego w ust. (3), jeżeli powrót do kraju podlegającego badaniu funkcjonarjusza państwowego według opinji jego władzy przełożonej jest nadal niemożliwy, komisja lekarska II instancji przy Ministerstwie Opieki Społecznej może wydać orzeczenie na podstawie opinji, wydanej przez lekarzy, powołanych na jej wniosek przez przedstawiciela polskiego zagranicą (Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku).

§ 12. (1) Orzeczenia komisyj lekarskich zapadają większością głosów; wstrzymywanie się od głosowania jest niedopuszczalne.

(2) Orzeczenia komisyj lekarskich podpisują przewodniczący i obaj członkowie.

§ 13. (1) Członkom komisyj lekarskich, niebędącym lekarzami rządowymi, przysługuje za udział w posiedzeniach komisji wynagrodzenie dzienne w wysokości diety, ustalonej w § 4 ust. (1) lit. g) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłem miejscem służbowem oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 320) oraz zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca urzędowania komisji lekarskiej i spowrotem na zasadach przepisów powołanego rozporządzenia; do kosztów przejazdu nie mogą być wliczone koszty przewozu bagażu podróżnego.

(2) W przypadkach wyjątkowych mogą być przyznane lekarzom specjalistom diety oraz koszty przejazdu w wysokości, określonej w § 4 ust. (1) lit. f) powołanego w ust. (1) rozporządzenia.

(3) Wysokości wynagrodzenia oraz zwrotu kosztów badania i przejazdu lekarzy zagranicznych ustala przedstawiciel polski zagranicą według uznania i warunków miejscowych.

§ 14. (1) Wydatki na koszty podróży i diety funkcjonarjuszów państwowych pozostających w służbie, związane z badaniami dla celów emerytalnych, obciążają właściwe paragrafy budżetu administracji.

(2) Wydatki, wymienione w § 13, oraz koszty badań, przewidzianych w § 8 ust. (2), obciążają budżet Ministerstwa Skarbu.

(3) Wydatki, połączone z badaniem zwolnionych ze służby funkcjonarjuszów państwowych, niebędących uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego, obciążają budżet Ministerstwa Skarbu z wyjątkiem wydatków, związanych z badaniami na mocy przepisów art. 40, które obciążają budżet władzy, powołującej emeryta do służby czynnej.

(4) Wydatki, połączone z badaniem dla celów emerytalnych, zwolnionych ze służby państwowej funkcjonarjuszów państwowych, będących uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego, ponosi ten Zakład.

§ 15. (1) Nadzór nad komisjami lekarskiemi wykonywa Minister Opieki Społecznej.

(2) Minister Opieki Społecznej ustala regulamin wewnętrzny urzędowania komisyj lekarskich.

§ 16. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej oraz Ministrowi Skarbu i innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

§ 17. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie ósmego dnia po ogłoszeniu. *)

(2) Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 302), o ile dotyczy funkcjonarjuszów państwowych.

Prezes Rady Ministrów:

(—) Marjan Zyndram-Kościałkowski.

Minister Skarbu: (—) E. Kwiatkowski.

Minister Opieki Społecznej: (—) Wł. Jaszczołt.

---

*) t. j. dnia 13 marca 1936 r.

77.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z dnia 24. IV. 1936 r. poz. 36.)

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 31 marca 1936 r. (Nr. BP—2430/36)

o urlopach wypoczynkowych nauczycieli szkół rolniczych.

Na podstawie art. 42 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 873) ustalam dla nauczycieli szkół rolniczych następujące czasokresy urlopów wypoczynkowych:

§ 1.

a) 4 tygodnie dla nauczycieli, mających do 10 lat służby nauczycielskiej,
b) 5 tygodni dla nauczycieli, mających od 10—20 lat służby nauczycielskiej,
c) 6 tygodni dla nauczycieli, mających ponad 20 lat służby nauczycielskiej.

§ 2.

Urlopy te mogą być udzielane w czasie, kiedy zdaniem przełożonych władz szkolnych względy służbowe na to będą pozwalały.

§ 3.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

78.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

Okólnik Nr. 27

z dnia 26 marca 1936 r. (II P-738/36)

w sprawie sklepików szkolnych.

W wyniku uchwał Komisji Handlowej, działającej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu w r. 1932, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało okólnik Nr. 97 z dnia 6 czerwca 1932 r. (II P-4686/32) w sprawie spółdzielni uczniowskich i sklepików szkolnych w szkołach ogólnokształcących i zawodowych.

W okólniku tym Ministerstwo 1) zaleciło dążenie do oparcia sklepików szkolnych na właściwych zasadach spółdzielczości i 2) zaznaczyło, iż wywieranie na uczniów jakiegokolwiek przymusu co do obowiązku kupowania wyłącznie w pewnych wyznaczonych sklepach (firmach) względnie w sklepikach uczniowskich jest niedopuszczalne.

Tymczasem — jak wynika ze skarg kupców — wspomniany okólnik nie odniósł należytego skutku, na co wskazują również wyniki prac Międzyministerjalnej Komisji Współpracy z Samorządem Gospodarczym.

Podkreślając zatem treść przytoczonego okólnika **Nr. 97 z r. 1932,** proszę PP. Kuratorów o wydanie takich zarządzeń, któreby na przyszłość zapobiegały wywieraniu jakiegokolwiek nacisku kupowania książek, pomocy naukowych i przyborów szkolnych wyłącznie w wyznaczonych sklepach względnie kramikach uczniowskich.

Minister
(—) **W. Świętosławski**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. OP. I. 1/24/1. Katowice, dnia 28. IV. 1936 r.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół średnich zawodowych, Kierownictwom szkół powszechnych, dokształcających zawodowych i wiejskich oraz Inspektoratom Szkolnym

w Województwie Śląskiem

do wiadomości i stosowania, przyczem podaje się poniżej okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6. VI. 1932 r.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. T. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

Okólnik Nr. 97

z dnia 6 czerwca 1932 r. (II-P-4686/32)

w sprawie spółdzielni uczniowskich i sklepików szkolnych w szkołach ogólnokształcących i zawodowych.

Ruch spółdzielczy na terenie szkolnym zawierający pozytywne wartości społecznego i obywatelskiego wychowania doznaje ze strony władz szkolnych życzliwego poparcia. Jest tedy obowiązkiem tych władz znać dokładnie formy ruchu spółdzielczego na terenie szkoły, interesować się jego działalnością, czuwać nad właściwym rozwojem a zarazem nie dopuszczać, aby ideowe podstawy spółdzielczości w taki czy inny sposób zostały spaczone.

Dlatego zechcą Kuratorja zwrócić baczniejszą uwagę na tę stronę wychowawczej działalności szkół na terenie swych Okręgów. W tym celu należy:

1) W dziennikach urzędowych Kuratorjów umieścić okólnik do nauczycielstwa, wzywający do przestrzegania przy organizowaniu i prowadzeniu spółdzielni uczniowskich czystych, ideowych zasad spółdzielczości, podkreślając, że nadużywanie tej formy wychowawczej do prowadze-

nia takich czy innych na zysk obliczonych kramów szkolnych będzie dyskwalifikowało nauczycielstwo jako wychowawców i pociągało ewentualnie konsekwencje prawno-służbowe.

Szczególnie wymagają zaakcentowania w okólniku następujące momenty:

a) niedopuszczalność wywierania na uczniów jakiegokolwiek przymusu tak co do należenia do spółdzielni jak również co do obowiązku zaopatrywania się w przybory, zeszyty i inne pomoce szkolne wyłącznie we spółdzielni uczniowskiej. Jedynie, drogą uświadomienia młodzieży o wartości ruchu spółdzielczego wogóle, popartego konkretnemi przykładami, można budzić zainteresowanie w kierunku tworzenia własnych spółdzielni i zyskiwania dla nich coraz więcej członków.

b) działalność spółdzielni pod względem organizacyjnym i rachunkowym musi być wzorowa tak, aby młodzież nietylko praktycznie nabywała wprawy w prowadzeniu takich i podobnych organizacyj społecznych, ale aby miała przykład sumiennego, pełnego poczucia odpowiedzialności wywiązywania się z przyjętych obowiązków społecznych i gospodarowania groszem społecznym.

c) charakter spółdzielni uczniowskich zbliżać się winien pod względem organizacyjnym do spółdzielni normalnych. Porównywując je między sobą przy użyciu sprawozdań rocznych i zamknięć rachunkowych, należy wyciągać z tego odpowiednie wnioski dla celów wychowawczych np.: obciążyć spółdzielnię odpowiednim podatkiem na cele ogólno-szkolne (np. dożywianie, kolonje wakacyjne i t. d.) i podatek ten uwzględnić w kalkulacji spółdzielni szkolnej w takiej wysokości, w jakiej występuje koszt lokalu, administracji i podatek państwowy w kalkulacji normalnej spółdzielni i nietylko należy przeprowadzić odpowiednią kalkulację — ale rzetelnie wypełniać ciążące zobowiązania.

d) spółdzielnie uczniowskie, jako mające charakter wychowawczy, nie mogą być specjalnie uzależnione od spółdzielni nauczycielskich i zobowiązywane do czynienia w nich jedynie potrzebnych zakupów.

e) specjalnie należy zwrócić uwagę na sklepiki szkolne nieoparte na zasadach spółdzielczych a prowadzone przez nauczycielstwo względnie młodzież pod kierunkiem nauczycielstwa. Sklepiki takie, o ile tylko to jest możliwe, przekształcone być winny na sklepiki spółdzielcze. O ile pozostaną jeszcze w szkołach sklepiki niespółdzielcze, to żadną miarą nie mogą być prowadzone przez kogokolwiek z nauczycielstwa dla osobistego zysku a ścisłe zapiski w książkach rachunkowych każdego takiego sklepiku mają dać możność skontrolowania całości obrotu i zużycia osiągniętego zysku. Nauczycielstwo musi tak organizować i prowadzić wespół z młodzieżą spółdzielnie czy sklepiki szkolne, by nie dawało podstaw do zarzutów, że działalność ta obliczona jest na własną materjalną korzyść.

2) Poza tym okólnikiem należy kierownictwa i dyrekcje szkół uczynić odpowiedzialnemi za dopilnowanie, aby działalność spółdzielni i sklepików odbywała się w właściwych formach a opieka nad niemi oddana była osobom odpowiednim.

3) Inspektorów szkolnych i wizytatorów okręgowych należy zobowiązać, aby w czasie wizytacyj wglądali również w działalność spółdzielni uczniowskich i sklepików szkolnych i w sprawozdaniach swych dawali charakterystykę pracy szkoły (szkół) w tym kierunku, zaś na zauważone niewłaściwości reagowali odpowiedniemi pouczeniami względnie zarządzeniami, wydanemi we właściwej drodze służbowej.

Podsekretarz Stanu
(—) Kazimierz Pieracki.

79.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.
W a r s z a w a.

OKÓLNIK Nr. 45
z dnia 19 maja 1936 r. (I-R-4454/35).
o opłatach stemplowych od duplikatów i odpisów świadectw szkolnych.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z maja 1935 r. Nr. D. V. 38 316/5/34 Ministerstwo wyjaśnia, że w myśl art. 154 (ustępu drugiego) ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z r. 1935 Nr. 64, poz. 404) „świadectwa szkolne nie podlegają opłatom stemplowym". Atoli dokumenty urzędowe, wymienione w art. 157 u. o. s., a wiążące się ze świadectwami szkolnemi, mianowicie duplikaty świadectw szkolnych (t. j. według brzmienia art. 157 — drugie i dalsze egzemplarze dokumentów urzędowych, równobrzmiące z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny), wydawane przez kierownictwa szkół lub przez komisje egzaminacyjne oraz wydawane przez wymienione organa urzędowe odpisy świadectw szkolnych, sporządzone i poświadczone przez te organa i wreszcie poświadczenia zgodności z pierwopisem umieszczone przez wymienione organa na odpisach, sporządzonych nieurzędownie (przez same strony), nie są świadectwami szkolnemi, gdyż ich celem bezpośrednim nie jest zaświadczenie pewnych faktów dotyczących osoby ucznia (lub osoby egzaminowanej), lecz zaświadczenie o treści świadectwa już poprzednio sporządzonego. A zatem owe duplikaty i odpisy, jeżeli są wydawane nie przez szkoły prywatne, ale przez szkoły państwowe i to stronom, a nie bezpośrednio innym urzędom, podlegają opłatom stemplowym, wymienionym w art. 157 u. o. s. Atoli w myśl art. 160 (ustępu ostatniego) w związku z punktem 17 art. 142 świadectwa, wymienione w art. 157, są wolne od opłaty w razie wydania osobie, której stan niezamożności jest niewątpliwie znany organowi urzędowemu, wydającemu dany dokument, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego.

W tem samem piśmie Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że w rozumieniu ustawy o opłatach stemplowych publiczne szkoły powszechne są szkołami państwowemi.

Naczelnik Wydziału
(—) **A. Nowak.**

80.

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr. O. P. I-4/5. Katowice, dnia 20 maja 1936 r.

Do
Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, średnich szkół zawodowych, kierownictw publicznych szkół powszechnych, szkół dokształcających zawodowych i wiejskich
w Województwie Śląskiem

w sprawie utrzymywania czystości i porządku w szkołach.

Przeprowadzane sporadycznie lustracje szkół, względnie zakładów naukowych i wychowawczych wykazują w zakresie czystości i porządku budynków szkolnych, ich otoczenia, oraz urządzenia, poważne braki. Stwierdzono, że PP. Dyrektorzy, względnie Kierownicy szkół nie zwracają większej uwagi na utrzymanie czystości w szkołach, nie kontrolują służby szkolnej, tak, że służba ta niejednokrotnie przez czas dłuższy nie porządkuje wystarczająco gmachu względnie budynku szkolnego, otoczenia i urządzeń szkolnych.

Wobec tego zwracam uwagę PP. Dyrektorów względnie Kierowników szkół na obowiązek przestrzegania wydanych w tym zakresie przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przepisów, a w szczególności zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15. IV. 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 118) w sprawie utrzymania czystości w lokalach szkolnych, gdzie konieczność utrzymania należytej czystości w szkole podkreślona jest jako jeden z najpierwszych obowiązków.

Zaznaczam, że za nieprzestrzeganie tych przepisów będę czynił odpowiedzialnymi służbowo pp. Dyrektorów względnie kierowników szkół.

Wojewoda:
(—) **Dr. Grażyński**

81.

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr. O. P. I-4/3. Katowice, dnia 14 maja 1936 r.

Do
Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących i szkół średnich zawodowych
w Województwie Śląskiem

w sprawie przechowywania akt w Inspektoratach Szkolnych i Dyrekcjach szkół średnich.

Zarządzam, aby do czasu wydania osobnych przepisów przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, okólnik Nr. 16 z dnia 5. XII. 1934 r. o przechowywaniu akt w publicznych szkołach powszechnych, w szkołach dokształcających zawodowych i wiejskich Województwa Śląskiego był stosowany także w Inspektoratach Szkolnych, Dyrekcjach państwowych szkół średnich ogólnokształcących i w Dyrekcjach szkół średnich zawodowych na terenie tut. Województwa.

(—) **Dr. Grażyński.**
Wojewoda.

82.

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr. O. P. I-1/4/4. Katowice, dnia 25 maja 1936 r.

Do
Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących i szkół średnich zawodowych
w Województwie Śląskiem

w sprawie trybu urzędowania w dyrekcjach szkół średnich.

Celem jednolitego uregulowania trybu urzędowania w dyrekcjach szkół średnich zarządzam, co następuje:

Godziny urzędowania personelu administracyjnego trwają jednorazowo od godziny 8 do 15-tej, w soboty od godziny 8 do 13,30.

Każda dyrekcja ustali w zależności od warunków lokalnych godziny przyjęć dla stron. Godziny przyjęć winny być podane do wiadomości publicznej przez wywieszenie stosownego komunikatu na tablicy ogłoszeń dyrekcji zakładu. Wyznaczone godziny przyjęć należy podać również do wiadomości Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, przyczem podawane winny być wszelkie zmiany, jakie zostaną w tym przedmiocie wprowadzone.

W czasie nieobecności dyrektora zastępuje go wyznaczony przezeń nauczyciel zakładu.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie natychmiast.

Wojewoda Śląski
w z.:
(—) Dr. Saloni
Wicewojewoda.

83.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-57/14. Katowice, dnia 16 maja 1936 r.

Do
Kierownictw Szkół Dokształcających Zawodowych
w Województwie Śląskiem.

w sprawie ćwiczeń polowych i obozów letnich p. w.

Powołując się na postanowienia:

1) ustawy z dnia 16. V. 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. ex 1933, poz. 735), wprowadzonej na obszar Województwa Śląskiego ustawą z dnia 26. III. 35 r. (Dz. U. Śl. poz. 9),

2) zarządzenia Ministra Wyznań Rel. i Ośw. Publ. i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 4 lutego 1931 r. w sprawie organizacji przysposobienia wojskowego w szkołach (Dz. Urz. W. O. P. Nr. 4, poz. 51),
3) zarządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 27. XI. 1935 r. Nr.O. P. I-57/16 w sprawie przysposobienia wojskowego w szkołach dokształcających zawodowych (Gazeta Urz. Woj. Śl. Nr. 12, poz. 191),

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego uzupełnia i zmienia tut. zarządzenie z dnia 31. III. 1931 r. (Dz. Urz W. O. P. Nr. 4, poz. 52) w następujący sposób:

1) Poza dwugodzinnemi lekcjami p. w., mieszczącemi się w normalnym planie lekcyj klas II i III, winny odbywać się raz na miesiąc w okresach wiosennym i jesiennym ćwiczenia polowe. Ćwiczenia te, przeprowadzane na każdorazowe zarządzenie Komendanta Powiatowego p .w., odbywać się będą w dnie świąteczne po wysłuchaniu nabożeństwa, ćwiczenia zaś w strzelaniu między godziną 6 a 8 rano lub dopiero po godzinie 12. Nieusprawiedliwioną nieobecność na tych zajęciach należy traktować tak samo, jak opuszczenie normalnych zajęć szkolnych.

2) Warunkiem uzyskania świadectwa ukończenia stopnia II. p .w. jest odbycie przez junaka dwutygodniowego kursu wyszkolenia polowego w obozie letnim p w. względnie kursu skoszarowanego p. w., które są organizowane przez Komendę p .w. Młodzież szkolna podlega w obozach przepisom i regulaminom wojskowym, korzysta z bezpłatnych przejazdów do i z obozów, wyżywienia w czasie pobytu w obozie i innych świadczeń władz p. w.

Należy udzielić stosownego zwolnienia z zajęć szkolnych w czasie, podanym przez Komendę p. w., udającym się na obóz względnie kurs:
a) starszym junakom, zakwalifikowanym przez Komendanta Powiatowego p. w. do ukończenia II. stopnia p. w.,
b) tym najlepszym z pośród młodszych junaków, którzy do hufca p. w. należą dwa do trzech lat i przez Komendę p. w. zostaną zakwalifikowani do ukończenia II. stopnia p. w.

Zajęcia szkolne pozostałej młodzieży nie ulegają zmianie.

3) Izba Rzemieślnicza wystosowała do cechów okólnik z dnia 14. V. 1936 r. Nr. 6 z wyjaśnieniem korzyści, jakie Państwo i młodzież osiągnie przez całkowite zakończenie wyszkolenia p. w. oraz z wezwaniem do udzielania w okresie trwania kursów względnie obozów p. w. urlopów, należnych terminatorom, a również pracownikom młodocianym po roku nieprzerwanej pracy, w myśl ustawy z dnia 16. V. 1922 r.

Jednocześnie Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, iż Izba Rzemieślnicza w Katowicach, dążąc do podniesienia sprawności i osobistej dzielności młodzieży rzemieślniczej, postanowiła wyznaczyć kilka nagród za najlepsze ukończenie stopnia II. p. w. w postaci zwolnień od opłat, należnych za egzamin czeladniczy.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. T. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

84.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-45/19. Katowice, dnia 22 maja 1936 r.

W sprawie ochrony turystyki.

Zdarzają się wypadki, że dzieci z okolicznych wsi podgórskich w Beskidach Zachodnich zaczepiają turystów domagając się datków pieniężnych. Żebractwo pojawiające się coraz częściej w okolicach wsi górskich, nawet tych, które dotychczas były wzorowo prowadzone jak n. p. okolice Istebnej, jest objawem bardzo niepożądanym i wręcz szkodliwym, nietylko z uwagi na krajowych turystów ale przedewszystkiem turystów zagranicznych, chętnie odwiedzających Beskid Śląski, na których będzie działało odstraszająco i da im sposobność do wyciągania fałszywych, ogólnych wniosków na temat stosunków w Polsce.

Podając powyższe do wiadomości, Urząd Wojewódzki poleca Dyrekcjom i Kierownictwom szkół oraz nauczycielstwu, użyć całego swojego wpływu zarówno bezpośrednio na dzieci jak i na rodziców, by przeszkodzić temu stanowi rzeczy i zapobiec ujemnym skutkom płynącym z niego.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

85.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-24/2. Katowice, dnia 6 maja 1936 r.

O wytycznych programu pracy kół szkolnych Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Celem pracy kół szkolnych LMK winno być: poznanie morza i Pomorza pod względem historycznym, geograficznym, biologicznym, kulturalnym, ekonomicznym i zrozumienie jego znaczenia dla Polski.

Środki prowadzące do tego celu:
1. Wykorzystanie wody, znajdującej się w najbliższej okolicy (rzek, jezior, stawów).
2. Nauka pływania, ćwiczenia na łodziach, kajakach i żaglówkach.
3. Organizowanie obozów letnich nad wodami śródlądowemi i morzem.
4. Organizowanie sportów wodnych, a w szczególności wycieczek kajakowych nad morze.
5. Organizowanie międzyszkolnych zawodów (kół sąsiedzkich) z zakresu sportów wodnych.
6. Organizowanie sportów na lodzie.
7. Opracowywanie w swojej okolicy tras kajakowych i żeglarskich.
8. Urządzenie kursów teoretycznych i praktycznych budowy kajaka, żaglówki i nawigacji oraz modelarstwo statków morskich.

9. Organizowanie wycieczek na wybrzeże polskie.
10. Zapoznanie się teoretyczne z żeglugą morską.
11. Propagowanie naszych praw do własnego morza:
    a) prowadzenie korespondencji z innemi szkołami w sprawach dotyczących stosunku ich do spraw morskich,
    b) szerzenie wśród rodziny i znajomych wiedzy o sprawach morza przez dostarczenie odezw, broszur i t. p.
12. Nawiązywanie stosunków ze szkołami na Pomorzu:
    a) korespondencja ze szkołami na Pomorzu, zmierzająca do poznania młodzieży z Pomorza, jej zwyczajów, warunków życia itp.
    b) organizowanie „Gwiazdki" dla marynarzy z marynarki wojennej i handlowej, przesyłanie albumów regjonalnych itp.
13. Urządzanie odczytów ilustrowanych filmami lub przeźroczami.
14. Organizowanie miesięcznych zebrań (czytanie fragmentów literatury morskiej, deklamacja, śpiew, inscenizacja).
15. Opracowywanie i wygłaszanie referatów na tematy: morze i Pomorze, nasze stosunki handlowe z zagranicą drogami morskiemi itp.
16. Tworzenie bibljotek, zawierających utwory o morzu i Pomorzu.
17. Gromadzenie obrazów ściennych, map i planów sytuacyjnych morza i Pomorza.
18. Zbieranie materjałów do albumów morskich.
19. Zapoznawanie się ze stosunkami polsko-gdańskiemi, naszemi prawami na terenie wolnego miasta, oraz pamiątkami w Gdańsku i okolicy.
20. Organizowanie imprez i zbiórki na Fundusz Obrony Morskiej.
21. Zapoznanie się z emigracją polską:
    a) zaznajomienie ze szlakami emigracji i jej ośrodkami,
    b) zaznajomienie ze stosunkami politycznemi, gospodarczemi, społecznemi i możliwościami ekspansji we wszystkich ośrodkach emigracji polskiej,
    c) nawiązywanie korespondencji z młodzieżą polską na emigracji.
22. Propagowanie idei własnych kolonij.

Wytyczne powyższe stanowią ogólne ramy prac kół szkolnych LMK, co nie wyklucza możliwości opracowywania własnego projektu prac koła szkolnego LMK.

Równocześnie Urząd Wojewódzki komunikuje, że we wszystkich sprawach, wynikających przy realizowaniu poszczególnych punktów powyższego programu, a nasuwających jakiekolwiek wątpliwości, należy się zwracać do miejscowych jednostek organizacyjnych LMK lub bezpośrednio do Komisji dla Spraw Młodzieży Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Kolonjalnej, Warszawa, ul. Widok nr. 10, III. p.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

86.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. II-98. Katowice, dnia 7 maja 1936 r.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach rozpisuje

KONKURS

na stanowiska
kierownika 8-kl. publicznej szkoły powszechnej Nr. 4 w **Cieszynie,**
kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Istebnej,** w powiecie cieszyńskim,
kierownika 8-kl. publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Skoczowie, w powiecie cieszyńskim,
kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 w **Zebrzydowicach,** w pow. cieszyńskim,
kierownika 2-kl. publicznej szkoły powszechnej w Grodźcu, w powiecie bielskim.
kierownika 3-kl. publicznej szkoły powszechnej w **Ligocie-Woźnickiej** w pow. lublinieckim, (mieszkanie w budynku szkolnym).
kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 w **Lublińcu.**

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową osobno o każde z wymienionych stanowisk do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydz. Oświecenia Publicznego w terminie 8-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Wojew. Śląskiego.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

87.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. III-148/9. Katowice, dnia 5 maja 1936 r.

KOMUNIKAT
o likwidacji prywatnej szkoły powszechnej przy Zakładzie św. Józefa w Mikołowie.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że z końcem roku szkolnego 1935/36 nastąpi „likwidacja prywatnej szkoły powszechnej przy Zakładzie św. Józefa w Mikołowie".

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys,**
p. o. Kierownika Oddziału.
p. o. wizytatora szkół.

88.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-50/104. Katowice, dnia 22 maja 1936 r.

O wycieczkach do lasów w dobrach księcia v. Pless.

Urząd Wojewódzki komunikuje, że każda wycieczka szkolna udająca się na teren lasów pszczyńskich wchodzących w skład dóbr księcia v. Pless winna być zgłoszona przynajmniej 3 dni naprzód

piśmiennie lub telefonicznie w kancelarji tego nadleśnictwa, na którego teren udać się zamierza. Biwakowanie dozwolone jest tylko w miejscach przez leśniczego wskazanych. Samowolne rozpalanie ognia jest bezwzględnie wzbronione i może nastąpić tylko za poprzedniem zezwoleniem na miejscu wskazanem i pod nadzorem służby leśnej. W lasach należy się zachować spokojnie, nie urządzając głośnych krzyków i muzyki, aby nie płoszyć zwierzyny, którą się hoduje w tych lasach z wielkim nakładem kosztów i pracy. Miejsca zabaw i biwaków pozostawić należy w bezwzględnej czystości nie zaśmiecając ich papierami, skorupami i t. p.

Niezastosowanie się do powyższych wskazówek pociągnie za sobą wydalenie wycieczki z lasu.

Zarządzenia te mają na celu należytą ochronę lasów przed pożarami, oraz ochronę drzewostwa i zwierzyny.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

89.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa, dnia 8 maja 1936 r.
Nr. I. WF-951/36.

KOMUNIKAT

w sprawie wakacyjnych kursów wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

I. Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie feryj letnich bieżącego roku następujące wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

1. W Okręgu Szkolnym Brzeskim w Pińsku w czasie od 25 czerwca do 18 lipca r. b. Kierownik Kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Władysław Byszek.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w budynku Państwowego Gimnazjum w Pińsku. Tereny wodne, pływanie, wiosłowanie, wycieczki łodziami i parostatkami.

2. W Okręgu Szkolnym Krakowskim w Andrychowie w czasie od 3 do 23 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Józef Magryta.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w budynku żeńskiej szkoły powszechnej w Andrychowie. Nauka pływania w pływalni miejskiej. Wycieczki w góry.

3. W Okręgu Szkolnym Lubelskim w Puławach w czasie od 3 do 25 lipca br.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Józef Maź.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w Gimnazjum Państwowem. Pływanie i wiosłowanie na Wiśle. Wycieczki.

4. W Okręgu Szkolnym Lwowskim w Kutach w czasie od 2 do 25 lipca br.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Szczęsny Połomski.

Pomieszczenie i wykłady w budynkach szkół powszechnych w Kutach. Wycieczki w Czarnohorę.

(Dojazd na miejsce koleją do stacji Kuty — przejazd tranzytem — lub do stacji Kołomyja, poczem autobusem P. K. P. do Kut — cena przejazdu 5 zł. 20 gr. (bagaż 50 gr.).

5. W okręgu Szkolnym Łuckim w Łucku w czasie od 3 do 26 lipca r. b.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. W. Jeremi Śliwiński.

Pomieszczenie, wykłady i ćwiczenia w budynku Państwowego Gimnazjum im. T. Kościuszki. Wspólna kuchnia na miejscu. Nauka pływania na Styrze.

6. W Okręgu Szkolnym Poznańskim w Wolsztynie w czasie od 2 do 25 lipca br.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Władysław Czarniecki.

Pomieszczenia, wykłady i ćwiczenia w Państwowem Gimnazjum Męskiem. Nauka pływania i wiosłowania na jeziorze.

7. W okręgu Szkolnym Warszawskim w Wymyślinie (na linji kolejki Sierpc-Lipno, stacja kolejowa Wioska lub Skępe) **w czasie od 5 do 26 lipca r. b. i II. kurs od 27 lipca do 15 sierpnia r. b.**

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Marjan Krawczyk.

Kurs odbędzie się w budynku Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego. Nauka pływania i wiosłowania na jeziorze.

8. W okręgu Szkolnym Wileńskim w Augustowie w czasie od 3 do 28 lipca br.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Romuald Czyżewski.

Pomieszczenie w Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem. Nauka pływania w basenie pływackim na jeziorze. Wycieczki — kanałem Augustowskim — jezioro Serwy—Grodno.

9. W Województwie Śląskiem w Wiśle w czasie od 3 do 24 lipca rb.

Kurs organizowany przez Wydział Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Kierownik kursu: okręgowy instruktor w. f. p. Stefan Kisieliński.

Pomieszczenie w budynku publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Wiśle. Wykłady i ćwiczenia w szkole i na boisku szkolnem — nauka pływania na pływalni miejscowej. Wycieczki w góry.

II. Program kursów: Ćwiczenia cielesne w szkole powszechnej.

a) zabawy i gry ruchowe dla dziatwy od lat 7 do 14. Znaczenie wychowawcze zabaw i gier, wskazówki metodyczne, zasób zabaw i gier dla dziatwy i młodzieży szkół powszechnych;

b) ćwiczenia gimnastyczne: wskazówki metodyczne i charakterystyka zasobu materjału ćwiczebnego, objętego programem szkoły powszechnej, poparta przykładami;
c) ćwiczenia sportowe, rozrywkowe: gry i zabawy w wodzie, pływanie, wycieczki, harcerstwo.

Ćwiczenia na kursach prowadzone będą w dwu grupach męskiej i żeńskiej.

III. Warunki pomieszczenia i utrzymania na kursach.

Uczestnicy kursów znajdą pomieszczenie i utrzymanie w internatach szkolnych. Przywieźć ze sobą należy koc i bieliznę pościelową, strój ćwiczebny i kąpielowy. Pożądane wyekwipowanie wycieczkowe.

Wpisowe na kurs wynosi 15 zł. Koszt utrzymania obliczać w granicach 45—50 zł.

Uczestnikom powyższych kursów przysługują zlecenia na przejazd w myśl zarządzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego Nr. 550/500/zaop. III/36. Zlecenia na przejazd otrzymają uczestnicy kursów na podstawie przyjęcia na kurs, wydanych przez właściwe Kuratorja Okręgów Szkolnych w Okręgowych Urzędach W. F. i P. W. wzgl. od komendantów obwodowych P. W.

IV. Zgłoszenia i zapisy.

Nauczyciele i nauczycielki szkół powszechnych mogą się zgłaszać na kurs we właściwym lub innym Okręgu Szkolnym. Zgłoszenia przesyłać należy za pośrednictwem inspektoratów szkolnych na ręce kierowników kursów. W zgłoszeniu należy podać, czy kandydat(ka) zgłasza się po raz pierwszy na kurs wychowania fizycznego, czy też uczestniczył już w kursach w latach ubiegłych, gdzie i kiedy. Przy zapisywaniu się na kursy wpisowego wpłacać nie należy, natomiast w dniu przybycia na kurs należy wpłacić wpisowe oraz należność za utrzymanie. Zgłoszenie się na kurs obowiązuje bezwarunkowo do przybycia; w razie choroby lub innej ważnej przyczyny należy zawiadomić kierownictwo kursu o niemożności przybycia (możliwe przed 25 czerwca r. b.).

Termin zapisów upływa z dniem 10 czerwca roku bież.

Podsekretarz Stanu
(—) **Jerzy Ferek Błeszyński.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I. 54/12. Katowice, dnia 15 maja 1936 r.
Dot.: kursów wakacyjnych wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół powszechn.

Inspektoratom Szkolnym i Kierownictwom Szkół Zawodowych Dokształcających w Województwie Śląskiem

do wiadomości i ścisłego przestrzegania terminu zgłoszeń.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

90.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.
Warszawa, dnia 8 maja 1936 r.
Nr. I. WF-1425/36.

KOMUNIKAT

w sprawie wakacyjnych kursów wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół średnich ogólno - kształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i średnich szkół zawodowych.

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie letnim bieżącego roku następujące wakacyjne kursy wychowania fizycznego dla nauczycieli i nauczycielek ćwiczeń cielesnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i średnich szkół zawodowych:

I. W ramach obozów Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Brasławiu w czasie od 4 — 25 lipca br.

a) obóz dla nauczycieli,
b) obóz dla nauczycielek.

Kierownik naukowo-organizacyjny: płk. lek. dr. Zygmunt Gilewicz, dyrektor Centralnego Instytutu Wychow. Fizycznego im. I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Temat zasadniczy Kursu: Obozownictwo, wycieczki i gry polowe, pływanie i wioślarstwo w zastosowaniu do potrzeb szkoły średniej.

Warunki pomieszczenia i utrzymania na obozach: Uczestnicy obozów wychowania fizycznego w Brasławiu pomieszczeni będą w namiotach, wyżywienie otrzymywać będą w kuchni obozu Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego. Koszt utrzymania wraz z wpisowem na osobę zł 35,—, które wpłacić należy w dniu przybycia do obozu na ręce administratora obozu. Zgłoszenia o przyjęcie przesłać należy do Dyrekcji Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego im. I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na Bielanach w terminie do 10 czerwca br.

II. a) Kurs wychowania fizycznego dla nauczycielek ćwiczeń cielesnych w Wągrowcu w czasie od 2 do 23 lipca br.

Kierownik naukowo-organizacyjny: p. Helena Olszewska, wizytator szkół Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

Program Kursu: Metodyka żeńskiej gimnastyki szkolnej, doskonalenie się w sportach letnich, lekka atletyka, pływanie, wioślarstwo, gry. Gimnastykę pań prowadzić będzie instruktorka Instytutu gimn. E. Björksten.

b) Kurs wychowania fizycznego dla nauczycieli ćwiczeń cielesnych w Wągrowcu w czasie od 3 do 24 lipca br.

Kierownik naukowo-organizacyjny: p. Walerjan Sikorski, wizytator szkół w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego.

Program kursu: Gimnastyka: stopniowanie z uwzględnieniem zasad tworzenia ćwiczeń, typy lekcyj w sali i na boisku: sposób przechodzenia z jednej osnowy lekcyjnej w drugą. Doskonalenie się w sportach letnich: lekka atletyka, pływanie wioślarstwo, metodyka zabaw i gier oraz ćwiczeń polowych.

Warunki pomieszczenia i utrzymania na kursach — zapisy: Mieszkanie i wyżywienie otrzymają uczestnicy kursu w internacie Państw. Seminarjum Nauczycielskiego w Wągrowcu.

Koszt utrzymania wraz z wpisowem wyniesie około 60—65 zł.

Uczestnicy(czki) kursów winni przywieźć ze sobą :

a) bieliznę osobistą i pościelową (również koce);
b) strój sportowy: ćwiczebny i kąpielowy, oraz obuwie wycieczkowe;
c) najważniejsze podręczniki z wychowania fizycznego.

Termin przybycia: w ciągu dnia 1 lipca.

Uczestnikom powyższych kursów przysługują zniżki na przejazd w myśl zarządzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego Nr. 550/500/zaop. III/36). Zlecenia na przejazd otrzymają uczestnicy Kursów na podstawie kart przyjęcia na kurs, wydanych przez właściwe Kuratorja Okręgów Szkolnych w Okręgowych Urzędach Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, wzgl. w Komendach Obwodowych W. F. i P. W.

Zgłoszenia na kurs przesłać należy w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 czerwca br.:

a) na Kurs wychowania fizycznego dla nauczycielek do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego na ręce p. wizyt. H. Olszewskiej;
b) na Kurs wychowania fizycznego dla nauczycieli do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego na ręce p. wizyt. W. Sikorskiego.

Jednocześnie ze zgłoszeniem należy przesłać wpisowe (zadatek) w wysokości 15 zł. przekazem pocztowym na ręce kierownika(czki) Kursu.

W zgłoszeniach należy podać datę urodzenia przebyte studja w. f., praktykę szkolną, przydział.

Podsekretarz Stanu
(—) **Jerzy Ferek Błeszyński.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr. O. P. I. 54/13. Katowice, dnia 15 maja 1936 r.
Dot.: kursów wakacyjnych — wychowania fizycznego dla nauczycielstwa szkół średnich.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjów nauczycielskich
w Województwie Śląskiem

do wiadomości i ścisłego przestrzegania terminów zgłoszeń.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

91.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.
Warszawa, dnia 4 maja 1936 r.
Nr. I. WF. 1256/36.

KOMUNIKAT
w sprawie kursu przeszkolenia higjenicznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

Państwowa Szkoła Higjeny w Warszawie z inicjatywy i w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie od 25 czerwca do 11 lipca włącznie XIV kurs przeszkolenia higjenicznego dla nauczycieli (lek) szkół powszechnych.

Program kursu będzie obejmował następujące działy:

1) higjenę otoczenia (higjena budynku i urządzeń szkolnych, uzdrowotnienie miast i wsi),
2) higjenę ucznia (odżywianie, praca umysłowa, wzrok, słuch i mowa, narządy oddychania, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach),
3) higjenę społeczną (walka z chorobami zakaźnemi, gruźlica, alkoholizm, zagadnienia seksualne, pielęgniarstwo społeczne),
4) wychowanie higjeniczne w szkole, propaganda higjeniczna i wychowanie fizyczne.

Kurs przeznaczony jest dla wykwalifikowanych nauczycieli i nauczycielek szkół powszechnych. Pierwszeństwo w przyjęciu na kurs będą mieli kierownicy szkół oraz nauczyciele z ukończoną grupą geograficzno-przyrodniczą Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Wykłady i ćwiczenia praktyczne odbywać się będą w Państwowej Szkole Higjeny; w programie ponadto pokazy i wycieczki.

Pomieszczenie i utrzymanie znajdą uczestnicy kursu w bursie Państwowej Szkoły Higjeny. Koszty pobytu w bursie wynoszą 3 zł. dziennie. Wpisowe na kurs wynosi 4 złote.

Zgłoszenia na kurs na formularzach kart wpisowych na kursy wakacyjne winni kandydaci przesłać przed 11 czerwca 1936 r. bezpośrednio do Dyrekcji Państwowej Szkoły Higjeny w Warszawie, ul. Chocimska 24. W zgłoszeniach kandydaci winni wyraźnie zaznaczyć, czy zamierzają korzystać z bursy.

O przyjęciu na kurs oraz o przyjęciu do bursy kandydaci zostaną powiadomieni przed dniem 16 czerwca b. r.

W razie przyjęcia do bursy kandydat winien całkowitą opłatę za czas pobytu w bursie uiścić w Sekretarjacie Szkoły niezwłocznie po przybyciu na kurs.

w z. Dyrektora Departamentu
(—) **A. Nowak,**
Naczelnik Wydziału.

92.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. OP. I-50/68.

KOMUNIKAT
o wycieczce do Danji i Szwecji.

Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych w Warszawie, ul. Kopernika nr. 30, organizuje w okresie od 16 do 24 czerwca b. r. wycieczkę rolniczo-oświatową do Danji i Szwecji, statkiem „Batory", przyczem powrotną drogę odbędą uczestnicy na statku „Piłsudski".

Ogólny koszt wycieczki 205 zł od osoby, łącznie z wpisowem, kosztami paszportu i wiz, przejazdami okrętami, całkowitem utrzymaniem i wycieczkami przewidzianemi programem.

Do Gdyni i z powrotem dojazd na własny koszt, jednak przewidziane jest uzyskanie indywidualnych zniżek kolejowych.

Przy zgłoszeniu uczestnictwa należy wpłacić na rzecz Towarzystwa, konto P. K. O. 211-60 — 5 zł wpisowego i 50 zł zaliczki. Pozostałą kwotę można wpłacić do 5 czerwca b. r.

O dalsze szczegółowe informacje należy się zwracać do Towarzystwa pod wyżej wymienionym adresem.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

93.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I. 43/3. Katowice, dnia 8 maja 1936 r.

KOMUNIKAT
w sprawie unieważnienia pieczęci szkolnej.

Unieważnia się pieczęć okrągłą do tuszu z godłem państwowem i napisem: „Państwowa Komisja Egzaminów Nadzwyczajnych w Szkołach Powszechnych w Katowicach", skradzioną w dniu 21 kwietnia r. b. podczas włamania do kancelarji Publicznej Szkoły Powszechnej Nr. 12 im. A. Mickiewicza w Katowicach.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

94.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-42/23. Katowice, dnia 25 maja 1936 r.

KOMUNIKAT
o wydawnictwie Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy „Jak zwiedzać Warszawę".

Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości, że staraniem Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy ukazało się wydawnictwo p. t. „Jak zwiedzać Warszawę" zawierające:

a) Plan turystyczny miasta;
b) Tabelaryczny wykaz objektów, godnych zwiedzenia z godzinami otwarcia i cenami opłat za wejście;
c) Wykaz zabytkowych kościołów Warszawy;
d) Wykaz ciekawych miejscowości województwa warszawskiego, ich opis, oraz praktyczne wskazówki co do komunikacji itp.

Wydawnictwo to ma na celu ułatwienie organizacji wycieczek do stolicy.

Koszt wydawnictwa w formie 4 tablic wynosi zł. 2,50. Zamówienia kierować należy pod adresem Związku Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, plac Teatralny — róg Wierzbowej.

Za Wojewodę:
(—) Mgr. M. Gajer,
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

95.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr. O. P. I-40/16. Katowice, dnia 20. maja 1936 r.

KOMUNIKAT
o filmie p. t. „Straszny Dwór".

Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleciło film p. t. „Straszny Dwór", uznany przez Komisję Oceny Filmów za „dozwolony dla młodzieży" oraz za „artystyczny". Film ten nadaje się dla młodzieży szkół średnich.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Gajer,**
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

96.

Warunki przyjęcia do Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego
im. Pierwszego Marsz Polski Józefa Piłsudskiego na studjum 3-letnie wychowania fizycznego w roku 1936/37.

W roku bieżącym do Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego przyjmowane będą kobiety i mężczyźni w wieku od lat 19 do 25, posiadający (e) maturę gimnazjalną*). Dla mężczyzn konieczny jest warunek odbycia służby wojskowej, a co najmniej II stopnia w przysposobieniu wojskowem.

Podanie o przyjęcie do Instytutu reflektanci (tki) wnieść winni (e) do Dyrekcji (Warszawa 32 — Bielany — C. I. W. F.) do dnia 5-go czerwca. Do podania należy dołączyć:

*) W wyjątkowych wypadkach na wniosek Kuratorów Okręgów Szkolnych na studja mogą być przyjęte osoby, posiadające maturę seminaryjną i conajmniej 3 (trzy) lata praktyki w szkolnictwie. Osoby te po ukończeniu Instytutu otrzymać mogą świadectwa z odbytych studjów w Instytucie i złożenia egzaminów przed Państwową Komisją Egzaminacyjną według wzoru przewidzianego przez Ministerstwo W. R. i O. P. natomiast bez złożenia egzaminu maturalnego nie będą mogły uzyskać normalnego dyplomu, oraz praw do ubiegania się o stopnie naukowe.

a) świadectwo obywatelstwa,
b) metrykę urodzenia,
c) świadectwo dojrzałości. W wypadku składania egzaminu dojrzałości w okresie składania podania wystarczy odpowiednie zaświadczenie władz szkolnych,
d) świadectwo zdrowia wystawione przez lekarza urzędowego,
e) świadectwo moralności w wypadkach, jeśli między ukończeniem szkoły średniej, a wniesieniem podania do Instytutu upłynął rok lub więcej, w których kandydat (tka) nie uczęszczał (a) do innego zakładu naukowego (oficerów rezerwy świadectwo moralności nie obowiązuje),
f) świadectwo posiadania P. O. S.,
g) zaświadczenie z odbytych obozów, kursów p. w., względnie odbytej służby wojskowej, z ukończenia II stopnia p. w., sprawności harcerskiej do obrony kraju, pracy w organizacjach społecznych i t. p.,
h) zobowiązanie (w wypadku niepełnoletności kandydata (tki) od rodziców, względnie opiekunów), że w wypadku przyjęcia do Instytutu kandydat (tka) będzie uiszczał (a) regularnie należności pieniężne, oraz że podczas studjów w Instytucie będzie się utrzymywał(a) na koszt własny,
i) życiorys napisany własnoręcznie,
j) trzy fotografje nienaklejone podpisane własnoręcznie.

Po rozpatrzeniu podań Dyrekcja Instytutu wyśle kandydatom (tkom) wezwanie na obóz wstępny, który trwać będzie od dnia 27. VI. do dnia 28. VII., a który poprzedzać będą badania lekarskie, przeprowadzone na miejscu w Instytucie od dnia 22. VI. Podania nieuwzględnione zostaną zwrócone wraz ze złożonemi dokumentami w terminie do 20. VI.

Kandydaci (tki) przyjęci (te) na kurs eliminacyjny poddani (ne) będą:

a) badaniom lekarskim i psychotechnicznym.
b) egzaminom pisemnym z zakresu wiadomości ogólnych, które kandydaci (tki) nabierają w szkole średniej, ze szczególnem uwzględnieniem przyrodoznawstwa i nauk społecznych,
c) próbie sprawności fizycznej, w której kandydaci (tki) muszą się wykazać następującemi minimami:

	Kandydatki	*Kandydaci*
Bieg 60 m	10,6 sek.	—
„ 100 m	—	13,8 sek.
„ 500 m	2 m. 10 sek.	—
„ 1000 m	—	3 m. 30 sek.
Bieg z przeszkodami	28 sek.	—
Rzut granatem 500 gr. dowolną ręką	—	45 mtr.
„ piłką palantową dowolną ręką	25 mtr.	—
„ piłką uszatą	20 mtr.	30 mtr.
Skok wzwyż z rozbiegiem . .	105 cm.	125 cm.
„ wdal „ . .	3 mtr.	4,50 mtr.
Pływanie stylem naprzemian ręcznym	25 mtr.	50 mtr.
lub piersiowym	(czas dow.)	1 min.
Wspinanie po linie 5 mtr. . .	—	10 sek.
Wstępowanie na kratę . . .	8 sek.	—
Podpór, uginanie ramion . .	—	10 razy
Półzwis, uginanie ramion . .	10 razy	—
Stanie na rękach z oparciem	poprawne	3 sek.
Wymyk	1 raz	1 raz
Przewrót wprzód, wtył i mostek (dla kobiet)	—	—

Na kursie eliminacyjnym bezwarunkowo odrzuceni (ne) będą kandydaci (tki), których stan zdrowia nie będzie odpowiadał stawianym wymaganiom, których uzębienie nie jest gruntownie wyleczone i ewentualnie uzupełnione i u których stwierdzone zostanie przemęczenie wskutek forsownego treningu, lub przygotowań w zakresie ćwiczeń cielesnych do egzaminu eliminacyjnego.

Wezwani (ne) na kurs kandydaci (tki) wnoszą opłatę za kurs w wysokości 50 zł., jako koszta egzaminu i pełnego utrzymania z zakwaterowaniem w C. I. W. F. i w obozie. Nadto wezwani (ne) na kurs kandydaci (tki) muszą posiadać:

a) własną pościel (2 prześcieradła, koc, poduszka),
b) strój gimnastyczny kompletny.

Uwaga. Drogę do Instytutu i spowrotem kandydaci (tki) odbywają na koszt własny, przyczem przysługują im 50% ulgi, które otrzymać mogą w najbliższej Komendzie Przysposobienia Wojskowego na podstawie zaświadczenia Dyrekcji C. I. W. F. dołączonego do wezwania na kurs eliminacyjny.

Po obozie wstępnym Dyrekcja Instytutu wybierze 30 kandydatów i 30 kandydatek na kurs trzyletni wychowania fizycznego. Kandydaci (tki) zakwalifikow. do przyjęcia do Instytutu obowiązani (ne) są mieszkać w internatach Instytutu oraz:

1) skorygować wady wzroku zapomocą szkieł,
2) wpłacić wpisowe w wysokości 20 zł na potrzeby kulturalne słuchaczów (ek) Instytutu,
3) uiszczać opłaty miesięczne w wysokości 115 zł tytułem kosztów całkowitego utrzymania, łącznie z praniem bielizny, wyżywieniem, leczeniem, opłatami laboratoryjnemi i bibljotecznemi i ubezpieczeniem,
4) zakupić kompletny strój ćwiczebny, turystyczno-narciarski i łyżwiarski, kosztem około 200 zł według następującego wykazu:
2 komplety ciepłych kostjumów ćwiczebnych,
3 kompl. kostjumów gimnastycznych,
1 para trzewików gimnastycznych,
1 „ „ z kolcami,
1 „ „ narciarskich,
1 „ „ łyżwiarskich,
1 „ pantofli gimnastycznych,
1 „ nart kompletnych z kijkami,
1 „ łyżew (salchow),
1 wiatrówka,
1 para spodni narciarskich,
1 plecak,
1 para skarpetek,
1 „ pantofli białych,
1 czapka narciarska,
1 rakieta tenisowa,
1 pasek biały,
1 para trzewików szermierczych (dla mężczyzn),
3 klingi do nauki szermierki,

1 para spodni białych reprezentac. (dla mężczyzn),
1 koszula biała reprezentac. (dla mężczyzn),
1 sukienka biała reprezentac. (dla kobiet).

5) wnieść po ukończeniu studjów opłatę 40 zł na koszta egzaminu końcowego,
6) stosować się ściśle do przepisów regulaminu wewnętrznego i wszelkich zarządzeń Dyrekcji Instytutu,
7) zwrócić koszta wszelkich spowodowanych z własnej winy uszkodzeń sprzętu i urządzeń,
8) odbyć po trzecim roku studjów przed uzyskaniem ostatecznego świadectwa z ukończenia Instytutu praktykę w jednym z obozów letnich,
9) wykazać się poza pracą objętą programami Instytutu, w chwilach wolnych od studjów pracą samokształceniową w organizacji Bratniej Pomocy Słuchaczów Instytutu, w kompletach dziecięcych, ogródku jordanowskim i t. p.

Po ukończeniu trzyletniego studjum w Instytutcie kandydaci(tki):

1) uzyskują prawo ubiegania się o stopień naukowy magistra wych. fiz. na zasadach ustalonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego,
2) otrzymują dyplomy ukończenia Instytutu, oraz świadectwa uprawniające do nauczania ćwiczeń cielesnych w szkołach, kierownictwa wychowaniem fizycznem w klubach, stowarzyszeniach, oraz do objęcia stanowisk kierowników (czek) hufców szkolnych, jak również podinspektorów(ek) drużyn ratowniczych P. C. K. i L. O. P. P.

W wyjątkowych wypadkach słuchacze (czki) Instytutu, poczynając od 2-go roku studjów ubiegać się mogą o przyznanie pożyczek zwrotnych na warunkach określonych specjalnym regulaminem.

W wypadkach zalegania z opłatami słuchacze (czki) zalegający (ce) będą usuwani z Instytutu.

97.

KOMUNIKAT

z dnia 3 kwietnia 1936 r. (Nr. I. Praw.-2542/7/36)
o zaciągu ochotniczym w roku 1936.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Ministerstwo Spraw Wojskowych ogłosiło na podstawie art. 70 i 71 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 60/33, poz. 455) oraz § 313 ustęp 1 rozporządzenia wykonawczego (Dz. U. R. P. Nr. 83/34, poz. 757) zaciąg ochotniczy do czynnej służby wojskowej na następujących warunkach:

1. Do czynnej służby wojskowej w wojsku i w marynarce wojennej w charakterze ochotników mogą zgłaszać się w roku 1936 mężczyźni, urodzeni w latach 1916, 1917 i 1918.

A. Ochotnicy, którzy posiadają warunki do skróconej czynnej służby wojskowej (art. 51 ustawy) mogą być przyjmowani:

do piechoty,
do kawalerji — przedewszystkiem uczniowie i absolwenci szkół agrotechnicznych, umiejący obchodzić się z końmi;
do artylerji — tylko z pośród studentów politechniki i matematyczno-przyrodniczych wydziałów uniwersytetów oraz z pośród posiadających matury gimnazjów matematyczno-przyrodniczych;
do lotnictwa — w charakterze personelu latającego (na pilotów) przedewszystkiem absolwenci cywilnych szkół pilotów (aeroklubów), kursów szybowcowych oraz p. w. lotniczego, inni ochotnicy z cenzusem zaś warunkowo, w zależności od wyników badania w Centrum Badań Lotniczo-Lekarskich. Wyszkolenie zasadnicze przechodzą kandydaci do lotnictwa z cenzusem w szkołach (na kursach) podchorążych rezerwy innych broni;
do saperów — tylko z pośród studentów politechniki wydziałów: inżynierji lądowej, inżynierji wodnej, elektrotechnicznego i mechanicznego oraz z pośród absolwentów (maturzystów) gimnazjów matematyczno-przyrodniczych i szkół technicznych z wyjątkiem szkół agrotechnicznych (szkoły leśne, rolnicze, ogrodnicze) i szkół włókienniczych; *)
do łączności — tylko z pośród studentów wydziału elektrycznego (sekcja prądów słabych) z politechniki warszawskiej i lwowskiej, pozatem studentów innych politechnik z tego wydziału, jak również absolwentów szkół technicznych, następnie posiadających świadectwa ukończenia kursów radjotechnicznych i telegraficznych, zatwierdzonych przez Min. W. R. i O. P., dalej posiadających świadectwa radjotelegrafistów (radjooperatorów) I lub II klasy wydane przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów, radjoamatorów - krótkofalowców należących do Polskiego Związku Krótkofalowców, posiadających świadectwa o złożeniu egzaminu na radjoamatora przy „Państwowych Kursach Radjotechnicznych“, junaków przysposobienia wojskowego z ukończonym pomyślnie kursem w obozie radjotelegraficznym, wreszcie absolwentów (maturzystów) gimnazjów matematyczno-przyrodniczych. Nie mogą być przyjmowani do łączności absolwenci szkół agrotechnicznych (szkoły leśne, rolnicze, ogrodnicze), jak również absolwenci szkół włókienniczych, o ile nie posiadają warunków wyżej wymienionych. *)

Ochotnicy z cenzusem nie mogą być przyjmowani do broni pancernej, żandarmerji, taborów, służby zdrowia, służby intendentury i marynarki wojennej.

B. Ochotnicy, którzy nie posiadają warunków do skróconej czynnej służby wojskowej (bez cenzusu) mogą być przyjęci do wojska, marynarki wojennej i K. O. P. na następujących warunkach:

1) o ile posiadają wykształcenie ukończonych conajmniej 4 klas (oddziałów) szkoły powszechnej:

do piechoty,
do piechoty Korpusu Ochrony Pogranicza,
do kawalerji,
do kawalerji Korpusu Ochrony Pogranicza,
do artylerji,
do saperów,
do saperów Korpusu Ochrony Pogranicza,
do łączności,
do żandarmerji,

---

*) Uwaga: Absolwenci wydziałów: mechanicznego i elektrycznego Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi mogą być przyjmowani w charakterze ochotników do saperów i łączności.

do marynarki wojennej — Przyjęcie do marynarki wojennej następuje warunkowo, zależnie od zapotrzebowania i wyników badania w kadrze Floty lub w kadrze Flotylli Rzecznej;

2) o ile posiadają wykształcenie ukończonych conajmniej 7 klas (oddziałów) szkoły powszechnej:

do broni pancernej — przedewszystkiem absolwenci szkół rzemieślniczych, przemysłowych albo dokształcających z wydziałami: samochodowym, elektrotechnicznym i wogóle grupy metalowców;

do lotnictwa — piloci (absolwenci p. w. lotn. kursów szybowcowych, cywilnych szkół pilotów), następnie absolwenci szkół rzemieślniczych, przemysłowych i dokształcających z wydziałami: lotniczym, samochodowym, elektrotechnicznym i wogóle grupy metalowców.

Kandydaci do lotnictwa tych kategoryj, uznani przez komisje poborowe za zdolnych do służby ochotniczej, będą wcieleni bezpośrednio do formacyj lotniczych bez uprzedniego badania warunkowego w C. B. L. L.

Ponadto warunkiem przyjęcia do służby ochotniczej dla wszystkich kandydatów bez cenzusu jest złożenie zobowiązania do pozostania w wojsku lub K. O. P. na 1 rok w charakterze nadterminowych, a w marynarce wojennej — na 2 lata.

2. Podania o przyjęcie w charakterze ochotników powinny być składane do właściwej P. K. U. zasadniczo do dnia 1 maja 1936 r.

Po tym terminie mogą być przyjmowane:

a) najdalej do dnia 1 lipca — podania kandydatów na ochotników, którzy posiadają warunki do skróconej czynnej służby wojskowej na podstawie art. 51 ustęp 1 i 2 ustawy, bez względu na to, kiedy warunki te uzyskali,

b) najdalej do dnia 1 lipca — podania kandydatów uczniów ślusarsko-monterskich kursów wojskowo-przetwórczych, dziennych i wieczorowych, Tow. Wojskowo-Technicznego;

c) podania o przyjęcie do służby ochotniczej junaków p. w. broni panc., którzy w 1936 r. kończą obóz p. w. broni panc., o ile wniesione będą w takim terminie, by kandydaci mogli być przedstawieni do kom. pob. przed 1 października.

Podania, wniesione przez ochotników bez cenzusu niewymienionych w pkt. b) i c) po dniu 1 maja rb. nie powinny być przedstawione do decyzji władz przełożonych. Pow. Komendanci Uzup., a w stosunku do ochotników marynarki wojennej — Dowódca Floty w Gdyni będą przychylnie załatwiać podania we własnym zakresie i według własnej oceny okoliczności, usprawiedliwiających spóźnione wniesienie podania, jednak przy jednoczesnem uwzględnieniu terminów urzędowania dod. kom. pob., terminów wcielenia, nieosiągnięcia przez kandydata wieku poborowego i t. d.

Podania ochotników z cenzusem, wniesione do P. K. U. po dniu 1 lipca r. b. mają być załatwiane odmownie, jako spóźnione.

Do podań o przyjęcie do wojska (mar. woj., K. O. P.) powinny być dołączone dokumenty (zobowiązania), wyszczególnione w §§ 314 i 315 rozp. wykon., z tem, że:

1) świadectwa nienagannego prowadzenia się (moralności) nie wymagają legalizacji przez pow. władze administracji ogólnej wobec przesyłania do tych władz wszystkich podań ochotników (§ 318 rozp. wykon.),

2) kandydaci, którzy składają podania jako uczniowie szkół wzgl. bezpośrednio po opuszczeniu zakładu naukowego — wolni są od przedstawiania świadectw nienagannego prowadzenia się (moralności).

3. Przegląd wojskowo-lekarski ochotników przez komisje poborowe odbędzie się zasadniczo w czasie poboru głównego rocznika 1915 w terminie, jaki podany będzie w obwieszczeniach o poborze.

4. Zgodnie z art. 70 ustawy i § 313 rozp. wykon., ochotnicy mają prawo wyboru rodzaju wojska, marynarki wojennej lub K. O. P. w ramach określonych w pkt. A lub B niniejszego rozkazu. Prawo wyboru formacji ochotnikom nie przysługuje. Jedynie ochotnicy do mar. woj. mogą wyrazić życzenie odbycia służby we Flocie w Gdyni lub we Flotylli Rzecznej w Pińsku. Wybór ten jest tylko orjentacyjny i ostateczna decyzja zależy od władz mar. woj.

Z treścią komunikatu należy zaznajomić młodzież, posiadającą wymienione w komunikacie warunki do czynnej służby wojskowej w charakterze ochotników, przedewszystkiem zaś uczniów (słuchaczów) ostatnich klas i kursów szkół średnich, szkół ogólno-kształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, państwowych i prywatnych, mających prawa szkół państwowych, których ukończenie uprawnia do skróconej czynnej służby wojskowej w myśl postanowień art. 51 ustawy z 23. V. 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z r. 1933, N.r 60, pow. 455).

Przy tem należy bardzo wyraźnie podkreślić konieczność przestrzegania wymienionych w komunikacie terminów wnoszenia podań, dla uniknięcia odmownego załatwienia prośby.

w z. Dyrektora Departamentu:
(—) **A. Nowak.**
Naczelnik Wydziału.

98.

III. Ogólno-Polski Zjazd Pedagogiczny.

Ostatni Zjazd Pedagogiczny uchwalił, aby przy ustalaniu problematyki najbliższego Zjazdu, który odbędzie się w październiku b. r. w Krakowie, zasięgnąć opinji szerokich sfer interesujących się wychowaniem. Komitet Organizacyjny zwraca się przeto do wszystkich zainteresowanych o wypowiedzenie się do dnia 15 czerwca b. r. w następujących sprawach:

1. Jakie zagadnienie(a) powinno(y) być przedmiotem obrad plenarnych Zjazdu?
2. Jakie należy zorganizować sekcje?
3. Jakie zagadnienia należy rozważać w sekcjach?

Komitet prosi ponadto wszystkich, którzy mają zamiar wziąć udział w Zjeździe, o podanie imienia, nazwiska, zawodu i dokładnego adresu dla celów rejestracyjnych.

Odpowiedzi należy kierować pod adresem: Sekretarjat III-go Ogólno-Polskiego Zjazdu Pedagogicznego, Kraków, ul. Straszewskiego l. 27, Studjum Pedagogiczne.

Komitet Organizacyjny Ogólno-Polskiego Zjazdu Pedagogicznego.

99.

Komunikat o wydawnictwach.

A. Ministerstwo W. R. i O. P. uznało następujące wydawnictwa i środki naukowe za dozwolone do użytku szkolnego:

I. Wydania autorów:

Jacquin J. et Fabre A. „Sur l'écran du cinéma". Lektura francuska Z. 1. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Warszawa. Lwów, 1935, jako lekturę uzupełniającą dla uczniów II kl. gimnazjów ogólnokształcących. (Nr. II Pr — 13844/35).

Ostroga Yv. Petites Filles de la vieille France. Lektura francuska. 2. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek szkolnych. Warszawa-Lwów, 1935 — jako lekturę uzupełniającą dla uczniów kl. II gimnazjów ogólnokształcących. (Nr. II Pr — 13843/35).

Shaw G. B. Tke dark Lady of the Sonnets. Bibljoteczka angielska. Z. 5. Wydawnictwo Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa, 1936 — jako lekturę uzupełniającą dla uczniów 8-ej klasy gimnazjum dawnego typu. (Nr. II Pr — 13987/35).

II. Wydawnictwa pomocnicze:

Adolph W. Pająk - tkacz, inżynier i myśliwiec. Bibljoteka Szkoły Powszechnej. Z cyklu: Przyroda. Nr. 82. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów—Warszawa, 1934 — jako książkę pomocniczą dla uczniów. (Nr. I Pr — 1398/34).

Domaniewski J. Wędrówki ptaków. Bibljoteka Szkoły Powszechnej. Z cyklu: Przyroda. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — jako książkę pomocniczą dla uczniów. (Nr. I Pr 1493/34).

Mayzner T. Pieśni inscenizowane na 1 głos z inscenizacją J. Mierzejewskiej. Nakładem „Naszej Księgarni". Warszawa, 1935 — jako książkę pomocniczą dla nauczycieli w II, III i IV klasie szkół powszechnych wyżej zorganizowanych. (Nr. II Pr — 13628/35).

III. Środki naukowe:

Kiełczewski M. „Liczydło obrazowo-liczbowe" — jako środek naukowy dla uczniów szkół powszechnych. (Nr. II Pr — 13 800/36).

Romer E. Atlas konturowy. Polska. Wydanie z poziomicami. Podz. 1:3.000.000. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa — jako środek naukowy dla uczniów szkół ogólnokształcących. (Nr. II Pr-13736/35).

Romer E. Atlas konturowy. Europa. Wydanie z poziomicami. Podz. 1:15.000.000. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa — jako środek naukowy dla uczniów szkół ogólnokształcących. (Nr. II Pr-13736/35).

IV. Książki do bibljotek:

Arct Michał I. R. „Gadające Źródło", wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1932 dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 4015/33).

Barabasz St. Sztuka ludowa na Podhalu. Część IV. Kościół w Dębnie. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1932 — do bibljotek nauczycielskich. (Nr. I Pr — 1625/32).

Bystroń J. Człowiek i książka. Wydawnictwo Towarzystwa Wydawniczego „Rój". Warszawa 1935 — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniów wyższych klas szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. II Pr — 13753/35).

Czachowski K. Wacław Sieroszewski. Człowiek i patrjota. Bibljoteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Znakomici Polacy. Nr. 81. Nakładem Państwowego Wydawnictwa książek szkolnych. Lwów, 1933 — do bibljotek uczniowskich w trzech wyższych oddziałach szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 1401/34).

Informator morski i kolonjalny pod redakcją Cz. Zagórskiego. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonjalnej — do bibljotek nauczycielskich w szkołach ogólnokształcących. (Nr. II Pr — 3077/35).

Korczakowski St., Woydyno J. Abisynja. Bibljoteka służby geograficznej. Nakładem Sekcji geograficznej Towarzystwa Wiedzy Wojskowej. Warszawa, 1935 — do bibljotek nauczycielsk. (Nr. II Pr — 13999/35).

Lepecki M. B. „Józef Piłsudski na Syberji". Wydawnictwo Głównej Księgarni Wojskowej w Warszawie, 1936 r. — do bibljotek szkół wszelkich typów. (Nr. II Pr 14183/36).

London Jack. Dolina Księżyca. Przekład Stan. Kuszelewskiej. Nakł. Towarzystwo Wydawnicze „Rój". Warszawa. Część I. (Klęska) — 1929. Księga II. (Szczęście) — 1930 — dla uczniów od lat 15. (Nr. II Pr — 13694/35).

XV lat polskiej pracy na morzu. Pod redakcją Al. Majewskiego. Gdynia, 1935. Nakł. Inst. Wydawniczego Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni — do bibljotek nauczycielskich szkół wszelkich typów. (Nr. II Pr — 13911/35).

„Podchorąży". Dwutygodnik szkół podchorążych rezerwy. Wyd. Wojskowego Instytutu Naukowo-Oświatowego w Warszawie — do bibljotek uczniowskich wyższych klas szkół średnich ogólnokształcących oraz zakładów kształcenia nauczycieli. (Nr. I Pr — 4167/36).

Radlińska H. Książka wśród ludzi. Uwagi o potrzebach i badaniu czytelnictwa. Wydanie II. Wydawnictwo Instytutu Oświaty Dorosłych. Warszawa, 1934 — do bibljotek nauczycielskich szkół wszelkich typów. (Nr. I Pr — 499/34).

Roguska-Cybulska Jadwiga. „Tajemnica Tatr". Nakładem Księgarni św. Wojciecha — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 13849/35).

Sieroszewski Wacław. „Zamorski Djabeł". Powieść dla młodzieży. Warszawa, 1935. Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska" — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 13819/36).

Szymborski St. Wisła. Przewodnik dla turystów wodnych. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa — do gimnazjalnych bibljotek szkolnych. (Nr. II Pr — 13738/35).

Thomson E. S. Czynk - Cap. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powsz. (Nr. I Pr — 4304/34).

Thompson E. . Kotka śmieciarka. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powsz. (Nr. I Pr — 4311/34).

Thompson E. S. Matka cyranka. Wyd. M. Arcta. Warszawa — jako książke pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 4310/34).

Thompson E. S. Srebrnoplamik. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich wyższych klas szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 4309/34).

Thompson E. . Wilk z Winnipeg — przyjaciel małego Jima. Przetłumaczyła Marja Arct-Golczewska. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — jako książkę pomocniczą do bibljotek uczniowskich dla klas od V—VII szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 4308/34).

B. Ministerstwo W. R. i O. P. uznało następujące wydawnictwa za dozwolone do użytku szkolnego w szkołach artystycznych w zakresie sztuki muzycznej:

1. A. Velleda. Douze Etudes de Virtuosité en forme de Variations pour Chant avec accompagnement de piano. Editions Max Eschig.
2. Herman-Dubiska. Podstawy techniki skrzypcowej na pozycji pierwszej, Warszawa, Towarzystwo Wydawnicze Muzyki Polskiej.
3. Czapliński Henryk. System gam i pasaży na skrzypce. Edition Seyfarth, Lwów. (Nr. IV Szt — 12981/35).

PRZYRODA I TECHNIKA, czasopismo poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. — Zeszyt 3, marzec 1936. Nakład Książnica - Atlas, Lwów-Warszawa.

Admirał Byrd o swej ostatniej wyprawie Polarnej

Ostatnia wyprawa antarktyczna admirała R. E. Byrda, mimo iż nie miała na celu ponownego zdobycia bieguna południowego fascynowała przed dwoma laty cały kulturalny świat a to z powodu wielkiego niebezpieczeństwa, na jakie narażał się przez długi czas sam jej kierownik, przebywając samotnie pół roku wśród nocy polarnej na daleko wysuniętej placówce celem czynienia pomiarów meteorologicznych i obserwacji zorzy polarnej. Mało nie przepłacił tego życiem, na szczęście towarzysze Byrda odratowali go w porę. Bliższe szczegóły tej niebezpiecznej przygody wśród lodów i nocy przynosi artykuł pióra R. E. Byrda p. t. *„BADANIA NAD EPOKĄ LODOWĄ W ANTARKTYDZIE“* w ostatnim num. *„Przyrody i Techniki“*. W tymże zeszycie napotykamy ponadto na szereg ciekawych tematów, jak artykuły o żółwiach olbrzymich, żywicowaniu naszych lasów sosnowych, o gigantycznym projekcie zelektryfikowania całej Rosji europejskiej, o najnowszych badaniach nad rakiem, które przypisują powstanie tej choroby drażniącemu działaniu substancji, tworzących się w organizmie przez rozkład związków wydzielanych przez żółć, i wiele innych. Duże zaciekawienie wzbudza kalendarzyk astronomiczny z mapką nieba oraz tablica meteorologiczna z przeglądem pogody. W sumie zeszyt ten zawiera 5 dłuższyzch artykułów, 12 krótszych, oraz 22 notatek na najrozmaitsze aktualne i ciekawe tematy, ilustrowane przeszło 30-ma cycinami, mapkami i wykresami.

Dr. Mierzecki: DLA TWEGO ZDROWIA — CHOROBY WENERYCZNE. Wydanie drugie z 11 rysunkami i fotografjami. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str .128. Zł. 2,—.

Na półkach księgarskich pojawiło się drugie, najnowszemi zdobyczami nauki uzupełnione, wydanie popularnej książki naukowej dra Mierzeckiego o życiu płciowem i chorobach wenerycznych. Praca ta, pisana zajmująco, odbiega od innych tego rodzaju wydawnictw nietylko rzeczowem naukowem ujęciem przedmiotu i bogactwem treści, ale i działem profilaktycznym, historycznym, społecznym, anegdotycznym i spostrzeżeniami z praktyki życia codziennego. Przedmiot tak ujęty czyni książkę urozmaiconą, barwną i bardzo zajmującą. Książka ta spotkała się z pochlebną oceną zarówno fachowej prasy lekarskiej, jak i szerokiego ogółu. Książka polecona przez Ministerstwo Spraw Wojskowych i Ministerstwo W. R. i O. P.

Ukazał się zeszyt III-ci tomu IV zarysu encyklopedycznego *„ŚWIAT I ŻYCIE“* i zawiera interesujący materjał z najróżniejszych dziedzin wiedzy.

Nauki przyrodnicze reprezentowane są artykułem prof. dr. J. K. Parnasa p. t. „Przemiana materji“. Przemiana materji stanowi dziś jedną z najważniejszych dziedzin biochemji współczesnej. Niemal każdy dzień przynosi tu nowe odkrycia i nowe doniosłe fakty. Prof. Parnas w swoim artykule ujął bardzo popularnie i interesująco zawiłe problemy dzisiejszej wiedzy o przemianie materji. Z dalszych artykułów tego działu wymienić należy: art. prof. M. Korczewskiego p. t. „Przyswajanie“ i art. „Radjo“, napisany przez dr. W. Majewskiego. Na pograniczu artykułów przyrodniczych znajduje się też artykuł „Pustynie“ pióra dr. J. Czekalskiego. Na uwagę zasługuje ponadto artykuł także z pogranicza przyrody a mianowicie artykuł „Rasa“ prof. dr. J. Czekanowskiego, znakomitego antropologa polskiego, który omawia w artykule swoim także i tak aktualne dzisiaj zagadnienie rasizmu. Artykuł „Przemysł“ A. Wierzbickiego informujący czytelnika o znaczeniu i roli, jaką przemysł odgrywa w życiu gospodarczem i soołecznem całego świata. Artykuł „Rolnictwo“ W. Miśkiewicza.. Art. „Racjonalizm“ prof. dr. R. Ingardena, art. „Renesans“ prof. dr. Wł. Tatarkiewicza, art. „Reformacja europejska“ prof. dr. K. Górskiego, art. „Romantyzm“ prof. dr. Z. Łempickiego.

Numer uzupełnia wreszcie „Realizm“ K. Czachowskiego, ilustrujący przeważnie na materjale literackim realistyczną metodę twórczości, oraz „Psychologja“ prof. dr. S. Baleya, systematycznie i metodycznie wprowadzająca czytelników w zawiłe problemy psychologji współczesnej. Liczne, starannie dobrane ilustracje zdobią, jak zazwyczaj, i ten numer tego pożytecznego wydawnictwa.

M. Sadzewiczowa: CHŁODNICTWO. (Lektura z fizyki. Zesz. 1). Str. 47. Zł. 0.90. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa.

Książeczka ta stanowi pierwszy zeszyt wydawnictwa „Lektura z fizyki“, przeznaczonego dla uczniów III i IV klasy nowego gimnazjum, jako uzupełnienie

nauki szkolnej i podręcznika. „Chłodnictwo“ M. Sadzewiczowej odnosi się do tematu, który dotąd w nauce szkolnej uwzględniony nie był, jest przeto naogół mało jeszcze znany. Znajdujemy tu w formie przystępnej w ujęciu treściwem i zwięzłem wiadomości, dotyczące różnych sposobów chłodzenia, oraz urządzeń chłodniczych, przedewszystkiem w Polsce. Na specjalną uwagę zasługuje rozdział „Wycieczki do chłodni miejskich w Warszawie“, w którym znajdujemy zaczerpnięty z pierwszej ręki opis tych instytucyj, tak mało znanych na terenie stolicy.

Książka zawiera kilkanaście ilustracyj oraz słowniczek terminologji technicznej, związanej z tematem.

Zeszyt drugi tomu IV zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie“.

Jednocześnie z numerem specjalnym „Polska“ ukazał się zeszyt II tomu IV-go zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie“ (nakł. Książnicy-Atlasu). Zeszyt ten o zwiększonej objętości (pięć arkuszy tekstu i pół arkusza ilustracyj) przedstawia się interesująco.

Jego poważną zaletą jest przedewszystkiem wielka rozmaitość artykułów.

Najwięcej materjału znajdzie tu przedewszystkiem czytelnik o zainteresowaniach społecznych. Otwiera ten dział artykuł prof. St. Estreichera: „Prawo“. Artykuł ten wprowadza nie w szczegóły prawa- lecz w samą istotę prawa wogóle, podkreślając różnicę między prawem państwowem, zwyczajowem i normą etyczną. Dwa artykuły doc. dr. B. Suchodolskiego: „Postęp“ i „Praca“ stać się powinny przedmiotem ożywionej dyskusji, tak szerokie otwierają horyzonty myślowe. Art. „Proletarjat“ dr. A. Hertza daje wgląd w historję ruchów robotniczych i pozwala bezstronnie zorjentować się w podłożu ideologicznem tych ruchów.

Zeszyt II zawiera dalej dwa artykuły z zakresu filozofji: Prof. Wł. Tatarkiewicza: „Pozytywizm“ i prof. R. Ingardena: „Poznanie“.

Ostatniemi artykułami z działu humanistyki najszerzej pojętej są wreszcie „Powieść“ prof. dr. J. Krzyżanowskiego i „Prehistorja“ prof. dr. Wł. Antoniewicza. Art. „Powieść“ informuje, skąd się wziął ten tak popularny dzisiaj gatunek literacki i na czem polega jego istota i odrębność. „Prehistorja“, zaopatrzona w liczne tablice i wykresy, w łatwy i przystępny sposób informuje nawet słabo przygotowanego czytelnika w kompleksie trudnych zagadnień związanych z prehistorją.

Reszta artykułów w ostatnim zeszycie „Świata i Życia“ poświęcona jest zagadnieniom przyrodniczym. Otwiera ten dział studjum prof. J. Piotrowskiego: „Pomiary ziemi“. Artykuł ten omawia gruntownie zagadnienia takie, jak triangulację, niwelację, robienie planów itd. Fizyka reprezentowana jest w art. „Promieniowanie“ prof. dr. St. Ziemickiego, i „Promieniotwórczość“ prof. dr. L. Wertensteina. Informują one o najnowszych odkryciach z zakresu promieniowania i promieniotwórczości.

Wreszcie art. O. Żukowskiego: „Porty“ i interesujący artykuł prof. K. Nitscha: Poprawność językowa, w którym rozprawia się nietylko z t. zw. „błędami“, ale i z nadmiernym puryzmem językowym.

Jacques Valdour: W KRAINACH OBU NILÓW. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. 1935. Str. 160. Zł .4.—.

Nakładem Książnicy-Atlasu ukazała się książka pod tytułem: „W krainach obu Nilów“. Autor jej, pisarz francuski Jacques Valdour, przepłynął na feluce sporą część środkowego Nilu, ruszył potem z małą karawaną wielbłądzią z Omdurmanu do El Obeid w Kordofanie, dotarł do Nilu Białego, stamtąd popłynął na południe, do tajemniczej krainy Szylluków, by wracając tym samym szlakiem wodnym dostać się z karawaną na pogranicze Abisynji, i zawitać z powrotem do Chartumu i Omdurmanu. Książka oparta jest na dzienniku podróży.

Zofja Czerny: PRZYRZĄDZANIE POTRAW. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. LI plus 495. Cena w płót. zł. 24.—, druk. jednostr. brosz. 18.—.

Jest to zupełnie nowy, na naukowych podstawach oparty podręcznik przyrządzania potraw, odbiegający daleko tak swoją treścią, jak i techniką od dotychczasowych tego rodzaju wydawnictw.

Materjał jego jest usystematyzowany według naukowych zasad metodyki gotowania. A więc wszystkie przepisy przyrządzania potraw uszeregowane są według ich przynależności do grupy technicznej, grupy zaś uporządkowane są według stopnia trudności, którą przedstawiają dla posiłkującego się książką. Każda grupa poprzedzona jest zasadami organizacji pracy, którą należy w danym wypadku zastosować. Co się tyczy samego przepisu, to jest on ujęty w punkty możliwie krótkie i zwięzłe, a bardzo dokładne, uszeregowane według najodpowiedniejszej kolejności poszczególnych czynności. Składniki potraw również zebrane są w takie grupy, jakiemi dodawane są do danej potrawy. To uporządkowanie i usystematyzowanie materjału nauczania ułatwia rozumowe opanowanie go, a dzięki temu usuwa ogromny balast pamięciowy, który dotychczas w nauczaniu gospodarstwa był nieunikniony.

Książka drukowana jest w dwojakiej formie: książkowej, w której tekst biegnie kolejno strona za stroną, oraz kartotekowej, gdzie poszczególne karty zadrukowane są tylko jednostronnie. Ułatwia to bardzo posługiwanie się podręcznikiem podczas czynności kucharskich.

Sama technika przyrządzania potraw jest pomysłowa i udoskonalona. Jest też dostosowana do wymagań nowoczesnej dietetyki, tj. liczy się z jak najlepszem wyzyskaniem wartości białkowej, witaminowej i mineralnej danego produktu.

„Przyroda i Technika“ — czasopismo, poświęcone popularyzacji nauk przyrodniczych i technicznych. Rok XV. Nr. 2. Książnica-Atlas. Lwów. Pren. roczna 10 zł.

Odkrycie ciężkiego wodoru i badanie jego połączeń stworzyły nowy dział chemji. M. i. **Ciężka woda** wzbudziła wielkie zainteresowanie wśród chemików. Nasunęły się tu liczne pytania, które zajmują umysły badaczy, a mianowicie: gdzie woda ciężka występuje w przyrodzie? czy wchodzi w skład soków organizmów żywych? jakie jest jej działanie na procesy życiowe? i t. p. Wyniki tych badań zostały udostępnione

dla szerokich kół publiczności na łamach czasopisma „Przyroda i Technika", w artykule p. **W. Włostowskiej** p. t. **„Woda ciężka w biologji i biochemji".** W tymże numerze znajdujemy wiele innych artykułów i notatek. Kierownik polskiej wyprawy na Kaukaz prof. M. Sokołowski omawia przebieg i wyniki naukowe tej wyprawy, polski podróżnik polarny **dr. A. Kosiba** pisze o ochronie wymierających, bądź zagrożonych przez myśliwstwo gatunków zwierząt grenlandzkich; **Dr. E. Stenz** poświęca artykuł zagadnieniu wykorzystania energji słonecznej do popędzania motorów; ***J. W.*** opisuje dwa nowe typy samolotów linji Lot Douglas i Lockheed.

Działy notatek są bogato reprezentowane; w tym numerze liczymy 25 dłuższych artykulików, poświęconych naukom biologicznym, geografji, geologji, fizyce, ochronie pracy, budownictwu lądowemu i wodnemu, lotnictwu, budowie maszyn, ochronie przyrody, astronomji, meteorologji i t. d. Około 30 rycin ilustruje treść artykułów i przyczynia się w wysokim stopniu do urozmaicenia oraz ozdoby numeru.

Książki i czasopisma nadesłane do Redakcji.

Henryk Sienkiewicz: Ogniem i Mieczem, powieść, wydawnictwo popularne Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów 1936 r. z objaśnieniami i mapami. Tom I—VIII. Cena 1 tomu 75 gr. Prenumerata ulgowa.

Kultura i Wychowanie. Kwartalnik T. N. S. W pod redakcją B. Suchodolskiego. Zeszyt 2 z 1936 r. Red. i Admin. Warszawa, Bracka 18. Prenumerata roczna 10 zł. Nr. pojed. 2.50 zł.

Treść zeszytu 2: Karol Ludwik Koniński: Zagadnienia pisarstwa ludowego. Kazimierz Sośnicki: Formy myślenia naukowego a formy ustrojowe. Aleksander Hertz: Elita i wychowanie. Jan Muszkowski: Próba klasyfikacji form oświaty pozaszkolnej. Głosy młodzieży. — Alfred Łaszowski i Stefan Kępiński.

Chowanna — miesięcznik poświęcony współczesnym prądom w wychowaniu i nauczaniu, wydaw. Instytutu Pedagogicznego w Katowicach. Zeszyt 3 marzec 1936 r. Red. i Adm. Inst. Ped. Katowice, ulica Krasińskiego 3. Prenumerata roczna 5 zł. Nr. pojedyńczy 1 zł.

Treść zeszytu 3: Henryk Rowid: Wychowawca i młodzież. Stefan Bańcer: Geneza autorytetu i jego rozwój. Recenzje i sprawozdania. Współczesny ruch pedagogiczny.

Praca szkolna — miesięcznik, organ Wydziału Pedag. Zw. Naucz. Pol. poświęcony praktyce wychowania i nauczania w szkole powszechnej. Nr. 7 marzec 1936 r. Red. i Adm. Warszawa, ul. Smulikowskiego 1. Prenumerata roczna 8 zł., dla członków Z. N. P. 4 zł.

Treść Nr. 7: St. Wiącek: Dokąd idziemy? J. Czarnecki: Planowanie pracy wychowawczej. B. Pleśniarski: O racjonalną działalność organizacyj uczniowskich. D. Wierciochowa: O jednolitość oddziaływania wychowawczego na dzieci szkolne. Z praktyki szkolnej. Poradnik samokształceniowy. Sprawozdania i oceny. Polska prasa pedagogiczna. Kierownik szkoły.

Przegląd Pedagogiczny — Organ T. N. S. W. Nr. 6, 7, 8 kwiecień—maj 1936 r. Red. i Adm. Warszawa, Bracka 18. Prenumerata roczna 6 zł. Nr. pojed. 50 groszy.

Moje Pisemko — tygodnik ilustrowany dla dzieci pod redakcją Marji Buyno-Arctowej. Redakcja: Warszawa, ul. Br. Pierackiego 14. Administracja Nowy Świat 35. Prenumerata: rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., miesięcznie zł. 1,20, dla szkół i przedszkoli specjalny rabat 10% przy prenumeracie do 5 egz. — 20% ponad 5 egz. — 30% ponad 15 egz.

Młody Polak — dwutygodnik dla dzieci i młodzieży. Nr. 6, 7 i 8 marzec—kwiecień 1936 r. Red. i Adm. Warszawa, Chmielna 58. Prenumerata roczna 4 zł. Nr. pojed. 20 gr.

„Zarząd Okręgowej Bibljoteki Nauczycielskiej byłego Okręgu Szkolnego Rybnik III. w Wodzisławiu komunikuje, że wszelkie pretensje tytułem zwrotu kwot wpłaconych na zakup bibljoteki w Krakowie — okólnik Powiatowego Urzędu Szkolnego Rybnik III. z 1929 r. Nr. 198 — należy zgłosić z należytem udokumentowaniem na ręce prezesa, Michalskiego Pawła, kierownika szkoły w Markłowicach Dolnych, p. Wodzisław, — najdalej do dni 14 od daty ukazania się niniejszego Nr. Gazety Urzędowej." 198

Za Zarząd:

(—) P. Michalski, prezes. (—) Woźniak W., sekr.

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II. p. pokój 538. — Tel. **178.** — Konto P. K .O. Nr. **304.121.**

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojew. Śląskiego w Katowicach.